

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

พระราชบัญญัติ

โรงเรียนราษฎร

พ.ศ. ๒๔๕๗

ภูมิพลยศุตยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎรเสียใหม่

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^{นี้}นี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
โรงเรียนราษฎร^{นี้} พ.ศ. ๒๔๘๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัติ^{นี้}เมื่อพ้นกำหนดสามเดือน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร พุทธ
ศักราช ๒๔๗๕ และกฎหมายอื่นซึ่งมีบัญญัติไว้แล้วในพระราช
บัญญัติ^{นี้}นี้ หรือขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติ^{นี้}นี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ^{นี้}นี้

“โรงเรียน” หมายความว่าโรงเรียนราษฎร

“โรงเรียนราษฎร” หมายความว่า สถานที่ยกบุคคล
จัดการให้การศึกษาแก่นักเรียนเกินกว่าเจ็ดคนขึ้นไป นอกจาก
โรงเรียนของรัฐบาล โรงเรียนประชาบาล และโรงเรียนเทศบาล

“นักเรียน” หมายความว่า บุคคลผู้รับการศึกษา
จากโรงเรียน

เล่ม ๖๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

“เจ้าของ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของ หรือแสดงให้เห็นว่าเป็นเจ้าของ รับผิดชอบในการตั้ง การดำรง และการเลิกตั้งโรงเรียน

“ผู้จัดการ” หมายความว่า บุคคลผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการปกครองโรงเรียน กล่าวคือ เป็นผู้ดำเนินงานฝ่าย ธุรการ และควบคุมครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียน

“ครูใหญ่” หมายความว่า บุคคลผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในงานฝ่ายวิชาการของโรงเรียน และเป็นหัวหน้าควบคุม ครูและนักเรียนในโรงเรียน

“ครู” หมายความว่า บุคคลผู้ให้การศึกษาแก่นักเรียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคลซึ่ง ตามพระราชบัญญัติบัญญัติไว้ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดย ตำแหน่ง และบุคคลซึ่งรัฐมนตรี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีแต่งตั้งใหม่อำนาจและหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

เล่ม ๓๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

มาตรา ๕ รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง
ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี หัวหน้ากอง
ในกระทรวงศึกษาธิการ หัวหน้าแผนกในกองโรงเรียนราษฎร์
ผู้ว่าราชการภาค รองผู้ว่าราชการภาค ศึกษาธิการภาค ผู้ช่วย
ศึกษาธิการภาค ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด
นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดย
ตำแหน่ง

บรรดาอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ^๕ ทบบัญญัติ^๕
ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น เฉพาะ
จังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ
อธิบดีกรมวิสามัญศึกษา

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีมีหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติ^๕
นี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง วางระเบียบ กำหนด
อัตราค่าธรรมเนียม ดำเนินการอื่น และแต่งตั้งพนักงาน
เจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ^๕

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

ลักษณะ ๑

การตั้งโรงเรียน

มาตรา ๗ โรงเรียนจะตั้งขึ้นได้ต่อเมื่อผู้ขอเป็นเจ้าของ
ได้รับใบอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

ผู้ว่าราชการจังหวัดจะออกใบอนุญาตให้ได้ด้วยความเห็น
ชอบของรัฐมนตรี เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้ขอ

ถ้าเป็นบุคคลธรรมดา

ก. มีสัญชาติไทย

ข. บิดามีสัญชาติไทย

ค. มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

ง. มีความประพฤติเรียบร้อยไม่บกพร่องด้วย
ศีลธรรมอันดี

จ. ไม่เป็นผู้เคยถูกให้ออกจากราชการโดยมีความ
ผิด หรือปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ เว้นแต่ได้ออก
จากราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าผู้นั้น
ประพฤติตนดีแล้ว

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ฉ. ไม่เป็นผู้จัดฟันเพื่อนไม่สมประกอบ หรือ
ไร้ความสามารถ

ซ. มีทรัพย์สินหรือมีฐานะพอที่จะตั้งโรงเรียนได้
ถ้าเป็นนิติบุคคล

ค. มีสัญชาติไทย

ช. มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาด้วย

ด. มีทรัพย์สินหรือมีฐานะพอที่จะตั้งโรงเรียนได้

(๒) สถานที่และบริเวณที่ตั้งโรงเรียนต้องกว้างขวาง
พอแก่กิจการของโรงเรียน ไม่ขัดต่อสุขลักษณะหรืออนามัย
ของนักเรียน และสถานที่ต้องมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นที่น่าเกรง
ว่าอาจเกิดภัยอันตรายใด ๆ

(๓) ไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่า แนวดำเนินการของ
โรงเรียนมิชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจขัดต่อศีลธรรมอันดี
หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดจำนวนโรงเรียนที่
จะพึงมีได้ในจังหวัดหนึ่ง หรืออำเภอหนึ่ง หรือในเขตท้องที่
ใดท้องที่หนึ่ง ตามประเภทและชนิดของโรงเรียน การกำหนด
จำนวนโรงเรียนนั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗

การกำหนดตั้งว่ามาในวรรคก่อน รัฐมนตรีมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้

มาตรา ๕ บุคคลจะเป็นผู้จัดการได้โดยเจ้าของหรือผู้ขอเป็นเจ้าของขอแต่งตั้ง และได้รับใบอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

ใบอนุญาตนั้นจะออกให้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๗ (๑) ก. ข. ค. ง. จ. และ ฉ.

(๒) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าผู้นั้นประพฤติตนดีแล้ว หรือความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่กำหนดโทษชั้นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๓) มีร่างกายสมบูรณ์ประกอบพอที่จะทำงานในหน้าที่ได้ และไม่เป็นโรคตามที่ระบุในกฎกระทรวง

(๔) มีความรู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗

มาตรา ๑๐ บุคคลจะเป็นครูใหญ่ได้โดยผู้จัดการหรือผู้ขอเป็นผู้จัดการขอแต่งตั้ง และได้รับใบอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

ใบอนุญาตนั้นจะออกให้ เมื่อปรากฏว่า

- (๑) ได้รับใบอนุญาตเป็นครูตามมาตรา ๑๑ แล้ว
- (๒) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๓)
- (๓) ก. สำหรับโรงเรียนที่เปิดการสอนไม่สูงกว่าชั้นประถมศึกษา มีวิทยฐานะสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าประโยคครูมูล หรือเป็นผู้มีวิทยฐานะซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น

ข. สำหรับโรงเรียนที่เปิดการสอนชั้นมัธยมศึกษา หรือมัธยมวิสามัญศึกษาขึ้นไป มีวิทยฐานะสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าประโยคครูประถม หรือเป็นผู้มีวิทยฐานะซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น

สำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษา ถ้าไม่มีวิทยฐานะตามที่กำหนดในวรรคก่อน ต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพนั้น

มาตรา ๑๑ บุคคลจะเป็นครูได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมวิสามัญศึกษา

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ใบอนุญาตนั้นจะออกให้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เว้นแต่ในกรณีซึ่งไม่อาจให้เป็นไปตามกำหนดนี้ได้ เมื่อรัฐมนตรีพิจารณาเห็นสมควร ก็ให้อำนาจผ่อนผันลดอายุลงมาได้ไม่ต่ำกว่าสิบหกปีบริบูรณ์

(๒) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๗ (๑) ง.จ. และ ฉ. มาตรา ๕ (๒) และ (๓)

(๓) ได้รับประกาศนียบัตรครู หรือสอบไล่ได้ชั้นมัธยมศึกษา ๖ ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือเป็นผู้มีวิทยฐานะซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น เว้นแต่ในกรณีซึ่งไม่อาจให้เป็นไปตามกำหนดนี้ได้ ก็ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดวิทยฐานะของครูเพียงสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา ๓

สำหรับครูสอนเฉพาะวิชาชีพหรือวิชาพิเศษอื่น ไม่จำเป็นต้องมีวิทยฐานะตามที่กำหนดในวรรคก่อน แต่ต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพหรือวิชาพิเศษที่ตนจะสอนนั้น

(๔) มีความรู้ภาษาไทยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

มาตรา ๑๒ ในการขอรับอนุญาตเป็นเจ้าของ ผู้จัดการ
ครูใหญ่ และครู ผู้ขอต้องยื่นคำร้องตามแบบที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

โรงเรียนใดจะรับบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นครูตาม
มาตรา ๑๑ เข้าทำการสอนได้ ต่อเมื่อผู้จัดการยื่นคำร้องขอ
แต่งตั้งตามแบบ และได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ
ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

มาตรา ๑๓ ใบอนุญาตออกให้เฉพาะตัว และออกให้เพื่อ
ทำการเฉพาะหน้าที่ สำหรับเจ้าของ ผู้จัดการ และครูใหญ่ ให้
ระบุนชื่อโรงเรียนไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๑๔ ให้อธิบดีกรมวิสามัญศึกษา หรือผู้ว่าราชการ
จังหวัด แล้วแต่กรณี แจ้งการออกใบอนุญาต หรือไม่ยอม
ออกใบอนุญาตเป็นหนังสือไปยังผู้ขอภายในกำหนดหนึ่งเดือน
นับแต่วันได้รับคำร้องขอ เว้นแต่ในกรณีซึ่งจะพิจารณาและ
แจ้งให้ทันภายในกำหนดนั้นไม่ได้ ก็ให้ขยายเวลาออกไปได้อีก
ไม่เกินสองเดือน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗

ลักษณะ ๒

ประเภทโรงเรียน

มาตรา ๑๕ โรงเรียนมี ๖ ประเภท คือ

- (๑) โรงเรียนอนุบาล
- (๒) โรงเรียนประถมศึกษา
- (๓) โรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา
- (๔) โรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา
- (๕) โรงเรียนอาชีวศึกษา
- (๖) โรงเรียนการศึกษาพิเศษ

มาตรา ๑๖ การจัดโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา ในส่วนที่ว่าด้วยครู ภาคนิเทศ หลักสูตร การสอน หนังสือ เครื่องใช้ในการเรียน และระเบียบการปกครองโรงเรียน

มาตรา ๑๗ โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา โรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษา จะต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับโรงเรียนรัฐบาลประเภทนั้น ๆ ในส่วนที่ว่าด้วยครู หลักสูตร การสอน หนังสือ และเครื่องใช้ในการเรียน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

๕๕ ทั้งนี้ เว้นแต่ได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันจากรัฐมนตรี
 มาตรา ๑๘ โรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา โรงเรียนมัธยม
 วิสามัญศึกษา หรือโรงเรียนอาชีวศึกษา อาจจัดการศึกษาชั้น
 อนุบาลและประถมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งภายในโรงเรียนได้ โดย
 ต้องปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่ว่าด้วยการ
 ศึกษาประเภทอื่น ๆ ^{๕๕} ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการ
 จังหวัดแล้ว

มาตรา ๑๙ โรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษาอาจเปิดการสอน
 ได้ถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษา เมื่อครูใหญ่ของโรงเรียนนั้นมีวิทย
 ฐานะไม่ต่ำกว่าประโยคครูมัธยม หรือเทียบเท่า หรือได้เป็นครู
 ใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

โรงเรียนอาชีวศึกษาอาจเปิดการสอนได้ถึงชั้นอาชีวศึกษา
 ชั้นสูง

๕๕ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดด้วยความ
 เห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐ โรงเรียนการศึกษาพิเศษ ได้แก่โรงเรียนที่
^{๕๕} ค้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะและวิธีการของโรงเรียนแตกต่าง
 จากโรงเรียนประเภทอื่น ๆ คือ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

(๑) โรงเรียนเฉพาะกาล ได้แก่โรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษา โดยกำหนดเวลาศึกษาเป็นครั้งคราว

(๒) โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่โรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนผู้ใหญ่ ตามระเบียบและหลักการที่ว่าการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ

(๓) โรงเรียนสอนศาสนา ได้แก่โรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนศาสนา

(๔) โรงเรียนส่งคำสอน ได้แก่โรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนด้วยวิธีส่งคำสอนไปจากโรงเรียน

(๕) โรงเรียนกวดวิชา ได้แก่โรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกวดวิชาบางวิชาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

(๖) โรงเรียนสงเคราะห์คนพิการ ได้แก่โรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์จะให้การศึกษแก่คนพิการ

(๗) โรงเรียนศิลปศึกษา ได้แก่โรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์จะให้การศึกษในทางศิลปต่าง ๆ

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

โรงเรียนการศึกษาพิเศษนี้ รัฐมนตรีเห็นสมควรจะผ่อนผัน
ไม่ให้ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหนึ่งอย่างใดก็ได้

ลักษณะ ๓

การควบคุมโรงเรียน

มาตรา ๒๑ ในชั้นสูงกว่าชั้นประถมหรือสูงกว่าชั้นที่เทียบ
เท่าชั้นประถมของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนจะรับนักเรียน
เข้าเรียนในโรงเรียนได้แต่เฉพาะนักเรียนชาย หรือเฉพาะ
นักเรียนหญิง เว้นแต่จะได้รับความผ่อนผันจากผู้ว่าราชการ
จังหวัดโดยอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๒๒ โรงเรียนต้องมีผู้จัดการและครูใหญ่ ทั้งต้อง
มีครูพอสมควรแก่จำนวนชั้นและจำนวนนักเรียน

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำหนดจำนวนครูซึ่งมีวุฒิทางครู
ต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ตามที่เห็นสมควรโดยอนุมัติจากรัฐมนตรี

โรงเรียนใดที่รับเฉพาะนักเรียนชายหรือเฉพาะนักเรียนหญิง
ตามความในมาตราก่อน ต้องมีครูใหญ่หรือครูเป็นชายหรือ
หญิงแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะได้รับความผ่อนผันจากผู้ว่าราชการ
จังหวัดโดยอนุมัติจากรัฐมนตรี

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

มาตรา ๒๓ จำนวนนักเรียนที่จะรับเข้าเรียนในโรงเรียน
ต้องไม่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตสำหรับสถานที่
เรียนนั้น ๆ ถ้าโรงเรียนขยายสถานที่เพื่อจะรับนักเรียนเพิ่มขึ้น
อีก จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

มาตรา ๒๔ ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครู ต้องจัดให้
นักเรียนได้รับการศึกษาตลอดเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการสอน
และต้องรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยตลอดเวลาที่มีนักเรียน
อยู่ที่โรงเรียน ทั้งโรงเรียนต้องเปิดทำการสอนภายในระยะ
เวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องหยุดในวันหยุดราชการ
ประจำปี

มาตรา ๒๕ ผู้จัดการต้องจัดให้มีป้ายแสดงชื่อโรงเรียน
ด้วยอักษรไทยขนาดใหญ่พอเห็นได้ในระยะอันสมควร ติดไว้
ที่โรงเรียนหรือบริเวณโรงเรียน ณ ที่ซึ่งเห็นได้ง่าย

เมื่อโรงเรียนเลิกแล้ว หรือถูกถอนใบอนุญาต หรือใบ
อนุญาตใช้ไม่ได้แล้ว ให้ผู้จัดการจัดการปลดป้ายชื่อโรงเรียน
ออกเสีย

มาตรา ๒๖ ครูใหญ่ต้องประจำอยู่ที่โรงเรียนตลอดเวลาที่
โรงเรียนเปิดทำการสอน และครูต้องประจำอยู่ที่โรงเรียน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ตลอดเวลาทำการตามหน้าที่ของตน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น
อันสมควร

มาตรา ๒๓ ผู้จัดการและครูใหญ่ต้องจัดให้มโหะเบยนคร
มโหะเบยนักเรียน บัญชีรายขอ สมุดหมายเหตุรายวัน สมุด
ลงเวลาทำการของครู และบัญชีการเงินของโรงเรียน ทั้งต้อง
ทำให้ถูกต้องตามแบบและข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๒๔ ผู้จัดการและครูใหญ่ต้องจัดการสอนนักเรียน

(๑) ให้อ่าน เขียน และเข้าใจภาษาไทยคล่องแคล่ว
พอสมควร และ

(๒) ให้ได้ศึกษาหน้าที่ของพลเมืองดี ปสกความ
จงรักภักดีต่อประเทศไทย และความรู้แห่งภูมิประเทศ รวมทั้ง
ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ของประเทศไทยด้วย

ทั้งนี้ เว้นแต่ได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผันจากรัฐมนตรี

มาตรา ๒๕ การสอนต้องสอนเป็นภาษาไทย เว้นแต่การ
สอนวิชาใดจะสอนเป็นภาษาอื่นในชั้นนั้น ๆ ต้องได้รับอนุญาต
จากผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอนุมัติจากรัฐมนตรี

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

มาตรา ๓๐ บรรดาสมุด หนังสือ เอกสาร ภาพ แผนที่
บทเพลง แผ่นเสียง ฟิล์ม และสิ่งทำนองเดียวกันที่มีไว้หรือ
ใช้ในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการสอนหรือการศึกษานั้น ให้
ผู้จัดการและครูใหญ่ทำบัญชีเสนอต่อรัฐมนตรี รัฐมนตรีมี
อำนาจห้ามมิให้มีไว้หรือใช้สิ่งนั้นๆ ได้ และเพื่อการนี้รัฐมนตรี
จะเรียกสิ่งนั้นมาพิจารณาก่อนก็ได้

มาตรา ๓๑ ผู้จัดการต้องยื่นรายงานแสดงกิจการของ
โรงเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามกำหนดเวลาและตามแบบ
ที่ได้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครู ต้องจัดทำเอกสาร
เกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนเป็นภาษาไทย

มาตรา ๓๓ ในกรณีเปลี่ยนแปลงเจ้าของ ให้เจ้าของหรือ
ถ้าเป็นการพันวิสัยให้ตัวแทนหรือทายาทของเจ้าของทำคำร้อง
ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยคำร้องของผู้ขอเป็นเจ้าของ
แทน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงให้เปลี่ยนแปลงเจ้าของได้

มาตรา ๓๔ เจ้าของต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการ
จังหวัดก่อนจึงเปลี่ยนผู้จัดการได้

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ผู้จัดการต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนจึงทำการเปลี่ยนแปลงดังจะกล่าวต่อไปนี้ได้ คือ ขยายสถานที่ตั้งโรงเรียน ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณโรงเรียน ขยายหรือลดกิจการของโรงเรียน เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ หลักสูตรระเบียบ ข้อบังคับ หรือชื่อโรงเรียน หรือสับเปลี่ยน ตั้งใหม่ หรือถอนครูใหญ่ หรือครู

ในกรณีจำเป็นระหว่างขอเปลี่ยนครูใหญ่ หรือครู หรือตั้งครูใหม่นั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผู้ขอเป็นครูใหญ่หรือครูทำหน้าที่ไปพลางก่อนได้ และถ้าภายหลังผู้นั้นได้รับอนุญาตให้เป็นครูใหญ่หรือครู ก็ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นครูใหญ่หรือครูนับแต่วันเริ่มเข้าทำหน้าที่ที่ได้รับอนุญาตให้ทำไปพลางก่อน

มาตรา ๓๕ ในกรณีโรงเรียนต้องประสบอันตรายเพราะอัคคีภัยหรือประการอื่น หรือเจ้าของ ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครูถูกถอดถอนหรือกลายเป็นผู้ไม่สามารถทำการตามหน้าที่ด้วยประการใด ๆ เช่น ตาย หรือละทิ้งหน้าที่ หรือกลายเป็นผู้บกพร่องในคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดอันกฎหมายกำหนดไว้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๔๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

ให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหนังสือ ภายในกำหนด สิบห้าวันนับแต่วันที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้น

การรายงานเช่นว่านี้ ให้เจ้าของ หรือถ้าเป็นการพันวิสัย ให้ผู้จัดการ หรือถ้าเป็นการพันวิสัย ให้ครูใหญ่ หรือถ้าเป็นการ พันวิสัย ให้ครูผู้มีอาวุโสในตำแหน่งเป็นผู้รายงาน

มาตรา ๓๖ ถ้าโรงเรียนจะต้องหยุดทำการสอนเป็นเวลา เกินกว่าเจ็ดวันติดต่อกัน นอกจากหยุดตามปกติ ผู้จัดการต้อง รายงานเป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน หรือภายใน เจ็ดวันนับแต่วันหยุดทำการสอน

มาตรา ๓๗ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าทำการตรวจสอบ ความเป็นไปในโรงเรียนในเวลาอันสมควร และผู้จัดการ ครู ใหญ่ หรือครู ต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ใน การตรวจสอบ

มาตรา ๓๘ ถ้าสถานที่หรือบริเวณที่ตั้งโรงเรียนเกิดมีสภาพ ขัดต่อสุขลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน หรืออย่างอื่นตาม มาตรา ๑ (๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจที่จะออกคำสั่งเป็น หนังสือให้ผู้จัดการทำการปลดเปลื้องสภาพเช่นว่านั้นเสีย

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๓

ผู้จัดการต้องปฏิบัติตามคำสั่งเช่นว่านั้นให้เสร็จภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำสั่ง หรือภายในระยะเวลาที่สั้นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะกำหนด หรือขยายออกไปเท่าที่เห็นสมควร

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการจำเป็นก็มิอาจสั่งให้หยุดทำการสอนในระหว่างเวลาที่ผู้จัดการต้องปฏิบัติตามความในมาตรานี้ได้

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ใช้สถานที่หรือบริเวณโรงเรียนเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือไม่สมควรแก่กิจการของโรงเรียน

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ทำการสนับสนุน หรือสอน หรือเตรียมการจะสนับสนุนหรือสอนในสถานที่หรือบริเวณโรงเรียน ซึ่งลัทธิหรือแบบแผนใด ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดสิ่งทีเห็นว่าจะใช้ในการละเมิดต่อบทบัญญัติในวรรคก่อน ไม่ว่าสิ่งนั้น ๆ จะเป็นของผู้ใด

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เพื่อเสนอรัฐมนตรีพิจารณา และรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้รับ
หรือทำลายเสียได้

มาตรา ๔๑ ถ้ามีโรคระบาดเกิดขึ้น หรือมีเหตุอันน่า
เป็นภัยอันตรายแก่นักเรียน พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้
โรงเรียนหยุดทำการสอนทันทีจนกว่าจะเห็นว่าพื้นที่เขตภัยอันตราย
แล้ว

มาตรา ๔๒ รัฐมนตรีมีอำนาจจะกำหนดประเภทอัตราค่า
ธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นที่โรงเรียนเก็บจาก
นักเรียนได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๔๓ เมื่อเจ้าของไม่มีความประสงค์จะดำรงโรงเรียน
อยู่ต่อไป ให้ยื่นคำร้องขอเลิกตั้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีที่โรงเรียนเลิกตั้ง หรือถูกถอนใบอนุญาต ให้
ผู้จัดการและครูใหญ่รวบรวมหลักฐานแห่งผลการสอบข้อ
ผลการสอบไล่ และใบสุทธิ พร้อมด้วยทะเบียนนักเรียน บัญชี
เรียกชื่อ สมุดหมายเหตุรายวัน ส่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่โรงเรียนเลิกตั้ง หรือถูกถอนใบ
อนุญาต

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

ลักษณะ ๔

การอุดหนุนโรงเรียน

มาตรา ๔๔ ให้กระทรวงศึกษาธิการอุดหนุนโรงเรียนด้วยการให้ครู หรือเงิน หรือด้วยประการอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ทั้งนี้ภายในวงเงินงบประมาณ

ลักษณะ ๕

การถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๕ รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอนุมัติจากรัฐมนตรี มีอำนาจถอนใบอนุญาตซึ่งได้ออกให้แก่เจ้าของตามมาตรา ๓ เมื่อปรากฏอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของหรือผู้จัดการกลับเป็นผู้บกพร่องในคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓ หรือมาตรา ๔

(๒) โรงเรียนไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติอันว่าด้วยการรับนักเรียนตามมาตรา ๒๑

(๓) โรงเรียนไม่มีผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู หรือไม่จัดการตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ วรรค ๑

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗

(๔) ครูใหญ่ หรือครู ไม่ประจำอยู่ที่โรงเรียนตาม
มาตรา ๒๖

(๕) ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ไม่ปฏิบัติตามบท
บัญญัติอันว่าด้วยการสอนตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ หรือ
ว่าด้วยการมีไว้ หรือใช้สมุด หนังสือ หรืออื่น ๆ ตามมาตรา
๓๐ หรือว่าด้วยการจัดให้มี หรือขึ้น หรือทำเอกสารต่าง ๆ ตาม
มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒

(๖) มีการเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งอย่างใดโดยฝ่าฝืน
มาตรา ๓๔ วรรค ๑ หรือวรรค ๒ หรือไม่รายงานเหตุการณ์
อย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๕

(๗) โรงเรียนหยุดทำการสอนเกินกว่าเจ็ดวันติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๓๖

(๘) สถานที่หรือบริเวณที่ตั้งโรงเรียนมีสภาพขัดต่อ
สุขลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน หรือเป็นที่น่าเกรงขาม
ตราย หรือสถานที่ไม่มั่นคงแข็งแรงอย่างหนึ่งอย่างใดจนไม่
อาจที่จะแก้ไขให้เป็นที่พอใจได้

เดิม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๕) มีเหตุอันควรสงสัยว่าทางดำเนินการของโรงเรียน มีข้อบกพร่องกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๑๐) ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ไม่ยอม หรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าทำการตรวจสอบความเป็นไปในโรงเรียนตามมาตรา ๓๗

(๑๑) ผู้จัดการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งสั่งให้ปลดเปลื้องสภาพของโรงเรียนอันขัดต่อสุขภาพอนามัยของนักเรียนหรืออย่างอื่นตามมาตรา ๓๘

(๑๒) เจ้าของ หรือผู้จัดการ ใช้หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้สถานที่หรือบริเวณโรงเรียนโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๕

(๑๓) มีการสนับสนุน หรือสอน หรือเตรียมการจะสนับสนุนหรือสอนในสถานที่หรือบริเวณโรงเรียน ซึ่งลัทธิหรือแบบแผนใด ๆ อันฝ่าฝืนมาตรา ๔๐

(๑๔) โรงเรียนเปิดทำการสอนโดยฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งให้โรงเรียนหยุดทำการสอนระหว่างเวลาเกิดโรคระบาด หรือมีเหตุอื่นตามมาตรา ๔๑

เล่ม ๓๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๓

(๑๕) โรงเรียนเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนหรือค่าธรรมเนียมอื่นจากนักเรียนเกินประเภทและอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๔๒ หรือเรียกเก็บเงินอื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

(๑๖) โรงเรียนไม่ประสงค์จะดำรงอยู่ต่อไป และไม่รายงานขอเลิกตั้งตามมาตรา ๔๓ วรรค ๑

(๑๗) โรงเรียนปฏิบัติการไม่สุจริต หรือมีพฤติการณ์โน้มน้าวไปในทางไม่สุจริต เกี่ยวกับการอุดหนุนโรงเรียนตามมาตรา ๔๔

(๑๘) โรงเรียนตั้งขึ้นหรือดำรงอยู่โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ^{๕๕} ในกรณีอื่น หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวง^{๕๖}

มาตรา ๔๖ รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจถอนใบอนุญาตซึ่งได้ออกให้แก่ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ โดยไม่มีกำหนดเวลาหรือชั่วคราว เมื่อปรากฏอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลนั้นกลับเป็นผู้บกพร่องในคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

(๒) บุคคลนั้นฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ^{๕ ๖}คุ้มครอง

มาตรา ๔๗ คำสั่งถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้ง
ไปยังผู้ถูกลอนใบอนุญาต

ลักษณะ ๖

บทลงโทษ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดตั้ง หรือดำรงอยู่ซึ่งโรงเรียนโดยไม่ได้รับ
อนุญาต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ผู้ใดถูกลอนใบอนุญาตให้ตั้งโรงเรียน หรือเคยถูกปรับ
สำหรับความผิดตามวรรคก่อนมาแล้ว ตั้ง หรือยังดำรงอยู่ซึ่ง
โรงเรียนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอีก มีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้ง
ปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดทำการเป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู
โดยไม่ได้รับอนุญาต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ร้อยบาท

ผู้ใดถูกลอนใบอนุญาตเป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู
หรือเคยถูกปรับสำหรับความผิดตามวรรคก่อนมาแล้ว ทำการ

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

เป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู โดยไม่ได้รับใบอนุญาตอีก มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๐ เจ้าของหรือผู้จัดการผู้ใดจ้าง วาน ไซ้ หรือยอมให้บุคคลอื่นทำการเป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู โดยรู้หรือควรรู้ว่าเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดยอมให้บุคคลอื่นใช้ใบอนุญาตของตน มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖
หรือมาตรา ๔๓ วรรค ๒ หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวง มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

มาตรา ๕๓ ผู้ใดใช้ หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้สถานที่หรือบริเวณโรงเรียนเพื่อการอันขัดต่อศีลธรรมอันดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๕๔ ผู้ใดสนับสนุน หรือสอน หรือเตรียมการจะสนับสนุนหรือสอนในสถานที่หรือบริเวณโรงเรียน หรือโดยวิธีส่งคำสอนไปจากโรงเรียน ซึ่งลัทธิหรือแบบแผนใด ๆ อันขัดต่อศีลธรรมอันดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการตามหน้าที่ตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๐ วรรค ๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งให้โรงเรียนหยุดทำการสอนตามมาตรา ๔๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

มาตรา ๕๗ การฟ้องร้องบุคคลผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทำต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร้องขอ

ลักษณะ ๗

เปิดเตลิด

มาตรา ๕๘ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้อนุญาต หรือออกใบอนุญาต หรือกระทำการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสั่งการเป็นอย่างอื่นได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ยอมออกใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาต บุคคลผู้มีส่วนได้เสียอาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่ได้รับแจ้งความเป็นหนังสือ คำสั่งของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา ๖๐ การร้องขอและรายงานต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ทำตามแบบ และเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

ลักษณะ ๘

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๑ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของ ผู้จัดการ ครุ
ใหญ่ หรือครุอยู่แล้วในวันขึ้นพระราชบัญญัตินี้ ให้คงมีสิทธิ
เป็นต่อไปได้ แต่เฉพาะครุ ให้นำใบอนุญาตมาเปลี่ยนใหม่
โดยมิต้องเสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนดสามเดือน นับแต่
วันขึ้นพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

อัตราค่าธรรมเนียมทนายพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๕๗

เลขที่	รายการ	อัตรา
๑	ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนเจ้าของ	๑.๐๐ บาท
๒	ค่าธรรมเนียมขอถอน	๑.๐๐ "
๓	ค่าธรรมเนียมรายงานต่าง ๆ	๐.๕๐ "
๔	ใบอนุญาตให้เป็นเจ้าของ	๒๕.๐๐ "
๕	ใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ	๒๐.๐๐ "
๖	ใบอนุญาตให้เป็นผู้ใหญ่	๑๕.๐๐ "
๗	ใบอนุญาตให้เป็นผู้	๑๐.๐๐ "
๘	ใบอนุญาตถอน	๕.๐๐ "
๙	ใบแทนใบอนุญาต	๕.๐๐ "
๑๐	ค่าสำเนาเอกสาร	๕.๐๐ "

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยเหตุที่พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่ใช้มาจนถึงบัดนี้ เป็นเวลาดังมา ๕๗ ปีแล้ว ปัจจุบันนี้กิจการในการศึกษาได้ขยายตัวก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก สมควรที่จะได้พิจารณาแก้ไขเสียใหม่ โดยถือแนวการปรับปรุงแก้ไข ดังต่อไปนี้

๑. แบ่งประเภทโรงเรียนให้ตรงตามแผนการศึกษาชาติที่ใช้ในปัจจุบัน และบังคับกิจการโรงเรียนให้เกินไปตามระบบในแผนการศึกษานั้น

๒. ส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

๓. กำหนดวิทยฐานะครูใหญ่และครูให้สูงขึ้น และกำหนดให้โรงเรียนมีครูที่มีวิทยฐานะทางครูมากขึ้น

๔. กำหนดการอนุญาตให้เป็นครูให้เป็นกรณีแรก กล่าวคือ ขออนุญาตเพียงครั้งเดียว เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว จะไปเป็นครูโรงเรียนราษฎร์ใดก็ไม่ต้องขออนุญาตเป็นครูใหม่อีกถึงพระราชบัญญัติเดิม จน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗

กล่าวจะถูกถอนใบอนุญาต ทั้งนี้จะค้างงานให้น้อยลง ไม่สิ้นเปลืองค่า
ใช้จ่าย และสะดวกแก่ทางโรงเรียนที่จะหาครูมาทำการสอน

๕. เปลี่ยนชื่อตำแหน่งทางราชการให้ตรงกับที่ทางการเปลี่ยน
แปลงใหม่และเพิ่มเติมพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมตามที่ทางราชการ
ได้ขยายกรมกองเพิ่มขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ.